

Звіт про роботу Проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Гастроентерологія» у 2011 році

Відповідно до спільного наказу МОЗ України та Президента НАМН України № 219/12 від 11.03.2010 р. проблемна комісія (ПК) МОЗ та НАМН України «Гастроентерологія» у 2011 р. працювала в такому складі:

Голова комісії

Щербиніна
Марина Борисівна д. мед. н., проф., заступник директора з науково-методичної та організаційної роботи ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» (м. Дніпропетровськ)

Заступник голови комісії з хірургічного напрямку

Шевченко
Борис Федорович д. мед. н., проф., завідувач відділення хірургії органів травлення ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» (м. Дніпропетровськ)

Секретар

Скирда Ірина Юріївна к. мед. н., ст. наук. співр. ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» (м. Дніпропетровськ)

Члени комісії

Бабак Олег Якович д. мед. н., проф., директор ДУ «Інститут терапії ім. Л.Т. Малої НАМН України» (м. Харків)

Передерій
В'ячеслав Григорович д. мед. н., проф., завідувач кафедри внутрішньої медицини № 1 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця (м. Київ)

Губерґріц
Наталія Борисівна д. мед. н., проф., завідувач кафедри внутрішньої медицини № 1 Донецького національного медичного університету ім. Максима Горького

Кляритьська Ірина Львівна д. мед. н., проф., завідувач кафедри терапії та сімейної медицини ФПО Кримського державного медичного університету ім. С.І. Георгієвського (м. Сімферополь)

Свінціцький
Анатолій Станіславович д. мед. н., проф., проректор з науково-педагогічної, лікувальної та післядипломної роботи, завідувач кафедри внутрішньої медицини № 3 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця (м. Київ)

Сергієнко Олена Іванівна д. мед. н., проф., професор кафедри гастроентерології Харківської медичної академії післядипломної освіти

Філіппов
Юрій Олександрович д. мед. н., проф., чл.-кор. НАМН України, директор ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» до червня 2011 р.

Харченко
Наталія В'ячеславівна д. мед. н., проф., чл.-кор. НАМН України, завідувач кафедри гастроентерології, дієтології та ендоскопії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, головний позаштатний гастроентеролог МОЗ України

На виконання наказу НАМН України № 48 від 20.05.11 «Щодо оптимізації діяльності наукових установ НАМН» та відповідно до пп. 1.1, 1.3, 2.2 «Положення про Проблемні комісії МОЗ та НАМН України», затвердженого наказом МОЗ та НАМН України № 219/12 від 11.03.10, надано пропозиції щодо пріоритетних напрямів розвитку медичної науки на 2012–2014 рр. з профілю діяльності ПК «Гастроентерологія»:

1. Участь в обговоренні та надання пропозицій щодо проектів Закону України «Про особливості діяльності закладів охорони здоров'я», «Про внесення змін до Основ законодавства про охорону здоров'я» — «Медичний кодекс», «Про реалізацію пілотного проекту щодо реформування системи медичного обслуговування у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях» тощо.

2. Участь у проведенні розмежування за обсягом, складом та місцем надання (рівень надання) медичної допомоги пацієнтам з гастроентерологічною патологією згідно з реалізацією пілотного проекту щодо реформування системи медичного обслуговування (подано в регіональний комітет).

3. Ініціація створення та затвердження робочої групи МОЗ та НАМН з перегляду клініко-статистичних класифікацій захворювань органів травлення, останній перегляд якої відбувся у 2004 р.

4. На підставі оновлених клініко-статистичних класифікацій захворювань органів травлення проведення перегляду існуючих форм статистичного обліку цієї групи недуг та затвердження нових сучасних форм, які дадуть змогу реально оцінювати поширеність та захворюваність на хвороби шлунково-кишкового тракту населення України (спільно з Центром медичної статистики МОЗ України).

5. Ініціація створення та затвердження робочої групи МОЗ і НАМН з підготовки та адаптації сучасних клінічних рекомендацій та протоколів щодо діагностики і лікування кислотозалежних захворювань та захворювань біліарного тракту з позицій доказової медицини (спільно з ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України).

6. Для підвищення ролі ПК пропонується забезпечити обов'язкову участь одного з її членів:

- у роботі комісії ВАК відповідного профілю (розгляд та експертна оцінка тем докторських і кандидатських дисертаційних робіт);
- у комісіях МОЗ та НАМН з розгляду та конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок з актуальних напрямів розвитку гастроентерології;
- у комісіях МОЗ та НАМН з атестації наукового кадрового потенціалу відповідного профілю.

Взято участь у роботі групи з питань створення клінічних настанов зі спеціальності «Гастроентерологія».

Вивчено стан нормативної бази в галузі гастроентерології і ресурсне забезпечення ультразвукових та ендоскопічних досліджень гастроентерологічного профілю в Україні.

Проведено аналіз сучасних методів діагностики, лікування та профілактики біліарних захворювань, які застосовують у розвинених країнах світу та Україні, з позицій доказової медицини.

Отримані результати представлено на науково-практичній конференції на тему «Сучасні технології в діагностиці та лікуванні гастроентерологічних хворих», яка відбулася 1–2 грудня у м. Дніпропетровську, на IV Українському гастроентерологічному тижні з міжнародною участю (23–24 вересня, м. Київ); на науково-практичному семінарі на тему «Актуальні питання гастроентерології», який відбувся 27 вересня в м. Києві в рамках II Міжнародного медичного форуму, науково-практичних конференцій на тему «Актуальні проблеми сучасної гастроентерології», проведених у Черкасах та Луганську.

З метою подальшого вдосконалення організації та координації наукових досліджень і розробок у галузі охорони здоров'я в рамках роботи ПК «Гастроентерологія» у 2011 р. проф. Н.Б. Губергіц та проф. Т.М. Христич проаналізували стан розробки питань щодо захворювань підшлункової залози («Вестник клуба панкреатологов», 2011, № 2, С. 9–11), проф. О.І. Сергієнко — можливості та перспективні напрями вивчення хвороб кишечника, тенденції їхнього розвитку в Україні та за кордоном («Новости медицины и фармации», 2011, № 382, С. 51–54).

У 2011 р. ПК «Гастроентерологія» також здійснило експертизу планових та звітних матеріалів зацікавлених установ та надано відповідні висновки, рецензії докторських та кандидатських дисертацій, методичних розробок, нововведень у галузі «Гастроентерологія». За звітний період до ПК «Гастроентерологія» надійшли матеріали щодо планування 1 науково-дослідної роботи (НДР), продовження 1 НДР, планування 1 докторської, 7 кандидатських дисертацій, затвердження 16 нововведень, 4 інформаційних листів та 3 методичних рекомендацій.

Усі роботи присвячено патології органів травлення, зокрема, кислотозалежним захворюванням — 5 робіт (1 кандидатська дисертація, 1 інформаційний лист, 1 методичні рекомендації та 2 нововведення); захворюванням печінки та біліарної системи — 14 робіт (1 докторська дисертація, 3 кандидатських дисертації, 3 інформаційні листи, 5 нововведень та 2 НДР); захворюванням кишечника — 8 робіт (3 кандидатські дисертації, 2 методичні рекомендації та 3 нововведення). Проблеми захворювань підшлункової залози висвітлено у 6 нововведеннях.

Серед науково-навчальних закладів України, від яких надійшли матеріали, найбільшу кількість робіт отримано з ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України» — 22 роботи, з Ужгородського національного університету надійшло 3 роботи, з Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця (м. Київ) — 2 роботи, з Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Донецького національного медичного університету ім. Максима Горького, Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, Харківської медичної академії післядипломної освіти, Українського НДІ медичної реабілітації та курортології (м. Одеса) — по 1 роботі.

При рецензуванні робіт найчастішими були такі загальні зауваження: невідповідність назви дисертації меті та завданням дослідження; формулювання мети дослідження як одного із завдань; нечітке визначення обсягу досліджень, які плануються; недостатня конкретизація методів дослідження, відсутність повної назви методу визначення того або іншого показника, відсутність назв та добових доз препаратів, які планується використовувати для диференційованого лікування хворих, відсутність даних про методи статистичної обробки результатів дослідження.

Позитивне рішення проблемної комісії отримали такі роботи:

1. Матеріали щодо планування докторської дисертації:

- доцента кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з курсами валеології та основ медичних знань ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Є.С. Сірчак на тему «Механізми формування ускладнених форм цирозу печінки та обґрунтування шляхів їх корекції» (науковий консультант — д. мед. н., проф. Е.Й. Архій).

2. Матеріали щодо планування кандидатських дисертацій:

- аспіранта кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з курсами валеології та основ медичних знань ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Х.В. Футько на тему «Оптимізація діагностики гепаторенального синдрому у хворих на цироз печінки» (науковий керівник — д. мед. н., проф. Е.Й. Архій);

- аспіранта кафедри терапії № 1 Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького І.О. Пасічної на тему «Синдром подразненої кишки після завершення антибіотикотерапії: епідеміологія, особливості клінічного перебігу та бактеріального статусу кишки, лікування» (науковий керівник — д. мед. н., проф. В.І. Вдовиченко);

- асистента кафедри внутрішньої медицини № 1 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця К.С. Пучкова на тему «Сучасні підходи до діагностики та лікування лактазної недостатності» (науковий керівник — д. мед. н., проф. В. Г. Передерій);

- аспіранта кафедри Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика Д.Т. Джанелідзе на тему «Повышение эффективности диагностики и лечения больных с неэрозивной рефлюксной болезнью, сочетанной с функциональной диспепсией» (науковий керівник — д. мед. н., проф., чл.-кор. НАМН Н.В. Харченко).

Не відповідали профілю ПК матеріали 1 роботи (1 кандидатська дисертація): здобувач кафедри гігієни праці та професійних хвороб Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця О.Ю. Алексійчук на тему «Патологічні зміни гепатобіліарної системи у працівників локомотивних бригад: засоби профілактики та корекції» (науковий керівник — д. мед. н., проф. В.С. Ткачшин). Ці матеріали передано для перегляду у наукову частину Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця з рекомендацією розглянути у ПК «Терапія».

Згідно з висновком рецензента матеріали щодо планування кандидатської дисертації здобувача НДІ фітотерапії ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Н.В. Маркуш на тему «Гепатодуоденальний метаболічний синдром і його корекція» (науковий керівник — д. мед. н., проф., директор НДІ фітотерапії ДВНЗ «Ужгородський національний університет» О.М. Ганич) потребують ретельної переробки. Після усунення зазначених зауважень рекомендовано повторне рецензування. Рецензію надіслано здобувачу.

У ПК «Гастроентерологія» залишаються матеріали асистента кафедри внутрішньої медицини № 2 Донецького Національного медичного університету ім. Максима Горького Т.О. Коновалової на тему «Клініко-мікробіологічні зміни у хворих на різні форми синдрому подразненого кишечника та методи їх корекції» (науковий керівник д. мед. н., проф. А.Е. Дорофєєв). Під час рецензування виявлено, що дослідження є близьким до кандидатської дисертаційної роботи О.М. Коротких «Патогенетичні особливості клінічних форм синдрому подразненого кишечника», запланованої на кафедрі гастроентерології Харківської медичної академії післядипломної освіти (науковий керівник — д. мед. н. О.І. Сергієнко) у 2009 р. (протокол ПК «Гастроентерологія» від 06.05.09), яка нині виконується. ПК рекомендовано переглянути та відкоригувати матеріали з планування роботи Т.О. Коновалової.

Голова ПК «Гастроентерологія», д. мед. н., проф. М.Б. Щербиніна